

איטש לרעהו

לקט אמרות חז"ל
רעיונות, עובדות
והנהגות מגדולי
ישראל,
על מדות טובות
שמביאות לאהבת
הזולת הנלמדות
מפרשת השבוע

מכון אהבת אמת – המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת

ע"ש ר' עבי יהודה דומוביץ ז"ל – רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242402
טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812 דוא"ל: paypal: ahavemet@012.net.il

ליקוט ועריכה: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
אסור להעתיק, לצלם ולהדפיס בלי רשות בכתב

שבת קודש ג חשון תשפב: הדלקת נרות: ירושלים: 5:39 תל-אביב: 5:54 חיפה: 5:45 מוצאי שבת: ירושלים: 6:51 תל-אביב: 6:52 חיפה: 6:51 ר"ת: 7:47

פרשת נח

איסור גזל

שלא להכשל באיסור גזל מכל אשר לרעהו!

נלמד מהפסוק: "כי מלאה הארץ חמס מפניהם" (ו-יג)

ואמרו חז"ל: "בא וראה כמה גדול כחה של חמס. שהרי דור המבול עברו על הכל ולא נחתם גזר דינם עד שפשטו ידיהם בגזל שנאמר כי מלאה הארץ חמס מפניהם והנני משחיתם את הארץ" (סנהדרין קח.). וכן מובא במדרש: דור המבול ע"י שהיו שטופים בגזל, לפיכך לא נשתייר מהם פליטה (בראשית רבה לח-ו).

ידועה הקושיה: מדוע לא נחתם גזר דינם של דור המבול אלא על הגזל? הלא השחיתו בעבירות חמורות אחרות ובמיוחד שהיו פרוצים בעריות?!

ביאר זאת המגיד מדובנא רבי יעקב קראנץ זצ"ל: באמת יש חילוק בין גזל לשאר עבירות: למשל כאשר שופט צדק שהרצועה בידו יראה אדם אוכל בשר חזיר בראש חוצות ילקה אותו בקצף גדול. אין ספק שכעסו הוא מצד מדת הדין המפעמת בו. אולם אם אותו שופט ילך ברחוב העיר, ויראה בן בליעל החומס מעני מרוד את פרוסת לחמו היחידה ומניחו למות מרעב, אין ספק שיכחו גם כן השופט מכה רבה. אך כעסו זה נובע ממתד הרחמים שנכמרו על העני המסכן, לא פחות משהו כועס על ההשחתה שבגזילה.

מעתה מובן ההבדל בין גזל לשאר עבירות: בכל העבירות מדת הדין מקטרגת עליהם במרום, וכנגדה מדת הרחמים מלמדת סנגוריא. אבל על הגזל לא רק מדת הדין מקטרגת עליו, אלא גם מדת הרחמים המתעוררת על הנגזל ותובעת למצות את הדין עמו, ובזה נחתם גזר דינו.

לדעת חז"ל (ברכות ו) גם אי החזרת שלום נחשבת ל"גזילת העני מבינתם" (ישעיה ג-יד), כי עני שאין לו מאומה, מה כבר אפשר לגזול ממנו אם לא את ה"שלום", כאשר העני נותן שלום ולא מחזירים לו שלום. ובספר קב הישר (ח"ב פרק פד) האריך בענין זה על גודל העוון כאשר עני נותן שלום לעשיר ואו כל מכובד אחר) והלה אינו רוצה אפילו להביט בפניו של העני ועושה עצמו כאינו רואהו וכאינו שומע שנקרא גזלן. עיי"ש.

"הדבר כרוך באיסור גזל"

כאשר עמד רבינו הגרא"מ שך זצ"ל לפני ניתוח גורלי, ביקשו בני הבית לדבר אודותיו עם הרופאים שטיפלו בו, להסביר להם מי הוא... כדי שיזכה למיטב הטיפול ולתשומת הלב הראויה. אך הרב שך לא הסכים לכך באומרו: "אסור לבקש מן הרופא שיתמסר אלי יותר, שכן הדבר יבוא על חשבון חולים אחרים, ובוזה אני עובר על איסור גזל, כי אני גוזל מהחולים, שמונעים מהם את זמן הטיפול שלהם. ברצוני לקבל טיפול בדיוק כמו כל חולה אחר."

כמו כן סירב הרב שך לקבל חדר פרטי בבית החולים. הוא טען, כי במדה מסויימת גם דבר זה נעשה על חשבונם של אחרים, והיה צריך לסדר לו חדר באופן שלא ידע שחדר זה שמור במיוחד בשבילו, ויחשוב שאין חולה נוסף להכניס לחדר...

היה זה מחזה רגיל לראות את הרב שך הולך בעצמו למכולת. כל תושבי האיזור זוכרים זאת. הוא עמד בתור כמו כולם. בעל המכולת, כמובן, רצה להקדים לשרת אותו לפני כולם, אך הרב שך סירב, למרות העובדה שכל העומדים בתור הסכימו, הוא אמר שאינו שונה מכולם ועליו לעמוד בתור כמו כולם.

וכשרצו להקדים את תורו לפנות לפני הילדים, אמר: "זה וודאי אסור! מבוגרים יכולים למחול, אבל ילדים לאו בני מחילה הם וממילא הדבר כרוך באיסור גזל".

הלמות עמלים

נקי כפים ובר לבב...

מקורבו של הגאון רבי גרשון אדלשטיין שליט"א מספר שכאשר חיתן רבי גרשון את בנו, ישב עמו אותו מקורב בסיום החתונה, ופתח עמו יחדיו את מעטפות הצ'קים שהביאו האורחים. רבי גרשון פתח כל צ'ק בנפרד. הוא הביט על הצ'ק הראשון, עיין בשם הנותן ושאל בפליאה "מאיפה יש לו לתת?" וקרע מיד את הצ'ק!

וכך עבר רבי גרשון למעטפה השניה. הוא עיין בשם הנותן ושוב שאל: "מה בכלל הענין שלו לתת לי?" ושוב קרע את הצ'ק. את השלישי פתח ולבסוף אמר: "נו, ניחא! אותו עוד אפשר להשאיר"... וכך על זה הדרך מיין וניפה את כל הצ'קים.

עוד סיפר אחד מתלמידיו שכאשר רצה להוציא ספר מחידושי רבי גרשון וביקש לפנות לנדיבים שיתרמו להוצאת הספר, הציב לו רבי גרשון שלושה תנאים: (א) שיודע מראש לתורם שהספר ייצא לאור גם אם הוא לא יתרום. (ב) שלא יעז לשכנע את התורם לתרום בגלל טיב הספר. (ג) גם לאחר שימלא את שני התנאים הראשונים שיגש אליו, והוא יחליט האם ליטול כסף מאותו תורם או לא.

מתוך מאמר

עלון השבוע פרשת נח הוקדש לעילוי נשמת
הרב שלמה בן ר' חיים ריינגר ז"ל נלב"ע כ"ה תשרי
מרת פייגע (פני) בת ר' יששכר דוב הכהן ע"ה נלב"ע ג' חשון

לנהוג בענוה ובעניעות עם

הזולת!

נלמד מהפסוק: "זשם אחיו יקטן" (י-כה)

וכתב רש"י: "יקטן - שהיה עניו ומקטין עצמו, לכן זכה להעמיד כל המשפחות הללו". גם על נח מבואר בגמרא (עבודה זרה ו: ובפירוש רש"י שם) שהיה עניו ושפל רוח. ויתכן כי מסיבה זו ניצל מן המבול ככתוב: "ונח מצא חן בעיני ה'". וזאת מחמת ענוה שהיתה בו ככתוב במשלי (ג-לג) "ולענוים יתן חן" וכפירוש הגר"א: ולענוים השומעים חרפתם ואינם משיבים, מכניעים את עצמם לכל אדם בעולם ואין רודפים אחר הכבוד, "יתן חן". הקב"ה יתן חינו בעיני הבריות. ושנינו באבות (פ"ג-ג): "כל שרוח הבריות נוחה הימנו, רוח המקום נוחה הימנו".

היעבץ ז"ל בפירושו (על מסכת אבות) כתב כי רק מי שהוא רחוק מהש"ת וממלאכיו ומחסידיו מתגאה על מי שלמטה ממנו. אמנם הצדיקים אשר הש"ת לנגדם תמיד, ישפילו עצמם לנגדו עד עפר, כי בהיטם במעלת הש"ת ובמלאכיו ובחסידיו אשר מעולם ישפלו מאוד בעיניהם, ואחד מי"א כללי התורה הוא נבזה בעיניו נמאס ואת יראי ה' יכבד.

למען כבוד שמים, רשאים אף התלמידי חכמים לבזות את עצמם, כפי שהובא מהחפץ חיים על הפסוק: "כי דבר ה' בזה ואת מצותו הפר..." (במדבר טו-לא). ואמר החפץ חיים: נחרץ משפטו של האדם בכרת, על אשר ביזה את דבר ה'.

והוסיף החפץ חיים: אנחנו הוזהרנו לכבד את ה' ואת דבריו, לקדש שם שמים ברבים, ורשאים אנו אפילו לבזות את עצמנו למען כבוד שמים, כמאמר ז"ל (במד"ר ויקרא) יחזקאל בן בוזי, בן ברכיה שמו, ונקרא בן בוזי, בן שמבזה את עצמו על כבודו של מקום.

החיד"א ז"ל (בספרו דבש לפי) מונה את המעלות הטובות שישנן למי שיש בו מדת הענוה: האחת, שדומה כאילו מקריב כל הקרבנות כמו שנאמר זבחי אלוקים רוח נשברה (תהלים נא). והשניה, שנמחלין לו כל עוונותיו. והשלישית, שנעשה צינור שדרכו עובר כל השפע לעולם. וזוכה שהש"ת מפרנסו בשפע ואינו בא לידי עניות. והרביעית, שהשכינה שורה עליו וכולם מתיראין מפניו, כמו שנאמר "וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך". והחמישית, שזוכה לבנים ולארץ ישראל. והשישית, תפלתו אינה נמאסת וזוכה לגן עדן. ועניו בגימטריה כעדן, כיון שזוכה לגן עדן.

בעל הפני מנחם המחיש פעם במעשה שהיה, את הבנת הפסוק "זבחי אלוקים רוח נשברה". וכן את הנאמר "לב נשבר ונדכה אלוקים לא תבזה", מהו באמת "לב נשבר" שבא מתוך ענוה אמיתית: מעשה בעשיר קמצן שביקש להעניק כלי יקר מתנה לקרובו. ואולם הכלי התנפץ לשברים. מה עשה אותו קמצן? הוא הורה למשרתו לעטוף את השברים ולהעביר את המתנה ליעדה. מתוך השערה שהמקבל יבין שהמתנה נשברה מתוך טיטול הדרך.

ואולם המשרת שלא הבין כוונת אדונו, ארז במעטפת מתנה את כל חלק וחלק מהשברים בנפרד, וכשהגיעה המתנה נתגלה קלונו של העשיר הקמצן.

עפ"י מעשה זה אמר ה'פני מנחם: באמת "אין שלם מלב שבור" אלא שהבעיה היא שאת ה"לב נשבר" שלנו אנו עוטפים בעטיפות הגאווה והראות לכל: ראו נא איזה "לב נשבר" מהודר ומפואר יש לנו...

"על עבודת פרך שכזו..."

פעם הגיע אחד ממחברי הספרים אל הגאון רבי עקיבא אייגר זצ"ל כדי לקבל את הסכמתו על חיבוריו. לאחר שסיים רע"א את כתיבת ההסכמה, רכן לארץ כדי ליטול מעט עפר ליבוש הדיו.

הביע מחבר הספר את תמיהתו: "אמנם אותי לא רצה להטריח, אך מדוע לא ציוה למשרתו לעשות זאת?"

השיב רע"א בענוותנותו: "על עבודת פרך כזו שכבודו יחשבני לאדם גדול ויבקש ממני הסכמה לספרו, על כך לא נטלתי את המשרת שישרתני". חוט המשולש

ענוה ושפלות

פעם בערב שבת קודש מברכים אלול, שמעו האורחים שבאו להסתופף בצילו של כ"ק האדמו"ר רבי מאיר מפרימישלאן זצ"ל, כיצד נאנח הוא מנהמת לבו ברוב ענותנותו: "הנה כבר הגיעה ובאה "שבת מברכים אלול", ו"מאיר" עדיין לא עשה תשובה... ובאיזה פנים יערוך "שולחן" לקהל..."

במוצאי ש"ק, נכנס לבית המדרש והכריז, כי כל האורחים שהגיעו לשבת רשאים לנסוע לדרכם לחיים ולשלום, ואל יכנסו אליו עם קוויטלאך לקבל ברכת פרידה... והטעם לכך משום ש"מאיר" עשה "חשבון הנפש" ורואה שכבר עברה שבת מברכים ועדיין לא עשה תשובה...

"דבר חיים" מנדבורנא

"היאך יעלה על הדעת אחרת..."

פעם ישב הצדיק רבי מאיר מטיקטין זצ"ל בבית המדרש בעירו, והקשיב לדרשתו של מגיד, נודד דרכים, שהוכיח את הקהל על עבירות שבידם. כאשר סיים המגיד את דברי תוכחתו, ניגש אליו רבי מאיר ותלונה בפיו: "מה לו למר לבייש אותי לעיני קהל ועדה ולהוכיחני על עבירות שבידי?"

נבהל המגיד ואמר: "חלילה להעלות על הדעת שהתכוונתי לכבודו..." השתומם רבי מאיר: "וכי היאך יעלה על הדעת אחרת, והלא אני יודע שכולם כאן צדיקים ורק אני החוטא..."

חס"מ

"מאשפות ירים אביון..."

מספר תלמיד משיבת באר יעקב: היה זה לפני שנים רבות בשמחת תורה. התלמידים שרו ופיזזו מסביב לראש הישיבה הגאון רבי משה שמואל שפירא זצ"ל, הבחנתי שאינו שר את מילות השיר אלא ממלמל דברים אחרים... כתלמיד קרוב ניגשתי אליו לאחר ההקפות ושאלתי לפשר אמירתו.

רבי משה שמואל התחמק באצילות וביטל את הענין. אך משהפצרתי וטענתי כי "תורה היא וללמוד אני צריך" נעתר לי ואמר כי באותה שעה חזר ושנה לעצמו את הפסוק "מאשפות ירים אביון" שחלילה לא יכשל בגאוה...

כאשר לפני שנים מספר הגיע לליקווד שבארה"ב וראה שלטים ומודעות ברחובה של עיר המתארים אותו בתארי כבוד מופלגים, הזדעזע והצטער על כך מאוד, עד שאמר למקורביו שמתבייש לצאת לרחוב וכי רצונו לשוב לארץ ישראל...

הלמות עמלים

"אדם חייב להיות עניו..."

בהיות הגאון רבי משה פיינשטיין זצ"ל נער כבן אחת עשרה שנים כבר סיים גמרא רש"י ותוספות של ב' סדרים מהש"ס - נשים ונזיקין. באחד הימים ביקר בביתו דודו הגאון רבי אליהו פיינשטיין זצ"ל ("מח"ס הליכות אליהו). כאשר נכנס הנער משה לחדר, עמד הגאון רבי אליהו בפניו מלוא קומתו באומרו: "בפני ילד היודע שני סדרים בש"ס חייבים לעמוד!"

כשראה זאת אביו של רבי משה, הגאון רבי דוד זצ"ל, שילח מיד את בנו מהחדר וציוה עליו שילך וישמש את האורחים. לימים סיפר רבי משה, כי מיד כשסגר את דלת החדר הספיק לשמוע כיצד אביו קורא אל רבי אליהו בהתרגשות: "אתה מבקש להרוג את בני - להוכיח לבעל גאווה!"

מני אז החל רבי משה להבין את משמעותה העמוקה של חובת הענוה, אדם חייב להיות עניו אף שכבר בעודו ילד יודע הוא שני סדרים בש"ס. כיון שאינו רשאי להחזיק שום טובה לעצמו.

מאן מלכי רבן

להכיר טובה למטיבו ולא להיות כפוי טובה !
נלמד מהפסוק: "וירד ה' לראות את העיר... אשר בנו בני האדם" ... (פרק יא-ה)

וכתב רש"י: בני האדם - אלא בני מי, שמא בני מורים וגמלים: אלא בני האדם הראשון שכפה את הטובה ואמר האשה אשר נתת עמדי. אף אלו כפו בטובה למרוד במי שהשפיעם טובה ומלטם מן המבול". [ואף שנולדו אלו לאחר המבול. אך פשוט וברור שכל אדם בר-דעת היודע להכיר בטובה, מכיר הוא בכל הטוב שקדמו וגרמו לכל הטוב שזכה בו. שאם הקב"ה לא היה ממלט אבותיהם מן המבול, לא היו אלו קיימים].

טעון ביאור: מה שייכות ישנה לכפיית הטובה של בני דור הפלגה לאותה כפיית טובה של אדם הראשון, ומה ראו חז"ל לקשר בין שניהם?!

עמד על כך הגה"צ רבי נתן צבי פינקל זצ"ל - **הסבא מסלבודקה** (בספרו **אור הצפון** ח"א) וכה כתב: גדלותו הנשגבה של אדם הראשון, יציר כפו של הקב"ה, שהיה מלא חכמה עד מאוד, כפי שהקב"ה העיד עליו ואמר למלאכי השרת: חכמתו מרובה משלכם (ב"ר יז-ד). ואף לאחר שחטא ונכשל בעץ הדעת, אין לשער גדלותו ותוקף דעתו למעלה להשכיל, עד שאברהם אבינו "האדם הגדול בענקים", נתאוה להקבר במערת המכפלה מפני שאדם הראשון קבור שם.

ואם כך פני הדברים, יש לשאול, מדוע נענש בעונשים כה נוראים, שגורש מגן עדן ונקנסה עליו מיתה לו ולכל דורותיו הבאים אחריו עד סוף כל הדורות? **אלא**, שלאמיתו של דבר, כבר אמרו חז"ל (ע"ז ה.) על התנצלותו זו שאמר "האשה אשר נתת עמדי" שכאן כבר בטובתו של מקום. והיינו, בזה שהדגיש ואמר "אשר נתת עמדי" הייתה כאן כפירה בטובה, כלומר: בתוך עומק לבו של אדם הראשון היתה איזו שהיא פגיעה בהכרת טובתו של מקום.

מעתה נבין כי נטיה זו כנקודה קטנה וככתם דק בתוך לבו של אדם הראשון יציר כפוי של הקב"ה, הכתה שורש פורה ראש ולענה בכל המין האנושי. מכאן נבין את הקשר לדור הפלגה.

שכן לאחר כמה דורות, בדור הפלגה, אחר שהשפיע להם הקב"ה רוב טובה, מרדו בו ובנו מגדל לעלות השמימה ולהקים שם עבודה זרה וכו' הרי שכל המקור לעבודה זרה נעוץ בדיבור של אדם הראשון שאמר "אשר נתת עמדי", נמצא שבנטיה קלה זו בתוך עומק לבו של אדם הראשון, נעוץ השורש שממנו יצאה המרידה הגדולה של כל הדור ההוא כנגד הקב"ה.

להכיר טובה עד כלות...

גדול היה הגאון רבי נתן צבי פינקל זצ"ל במדת הכרת הטוב. מפעם לפעם במסיבות סיום בישיבה, היה משנן באזני האברכים עד כמה יש להכיר טובה לנשותיהם שמוסרות עצמם לנהל את הבית ולגדל את הילדים כדי שיוכלו הם לשבת וללמוד בשקידה. לא אחת הכריז במסיבות אלו, שהישיבה העמידה בכוונה יותר עוגות ומפיונים, כדי שכל אחד יקח עוגות לרבנית שלו (וכלשונם).

לאחר שנקבע תאריך לשמחת נישואיו של תלמיד ששימשו במסירות ובנאמנות, התברר שהיא תערך יום לאחר שהישיבה עורכת דינר גדול בארה"ב. רבי נתן צבי הורה להזדרז לשוב מיד לאחר הדינר כדי להספיק להכיר טובה לתלמידו ולשמוח עמו כראוי.

ואכן הוא הגיע לחתונה היישר משדה התעופה כשהוא באפיסת כוחות אחר טיסה מפרכת במיוחד, אולם הכרת הטובה גרמה לו להתגבר על חולשתו הגדולה. הוא רקד והרקיד בחתונה זמן רב.

פעם ביקר בארגנטינה והשתתף בחתונה של אחד מידידי הישיבה. עסקנים מקומיים הציעו לו שהיות ויהיו בחתונה גבירים רבים שהגישה אליהם קשה, מחמת שהם עסוקים מאוד, או שאינם מקבלים קהל אלא לעתים נדירות וכדומה, לכן הציעו שיכניסו אותו באמצע החתונה לחדר צדדי ושם יכניסו אותם אליו אחד אחד. להערכתם יוכל להשיג שם סכום גבוה לישיבה.

למרבה הפלא סירב רבי נתן צבי להצעתם ואמר: הרי מצד הכרת הטובה לנדיב זה אני משתתף בחתונה, איני רוצה להרוס לו את החתונה, על ידי שאפתח פה משרד לקבלת קהל, לכן לא אבה לשמוע על שום הצעה בענין.

בכל נפשך

אחדות ושלוש

לרדוף אחר השלוש והאחדות ולהתרחק מן המחלוקת!

נלמד מהפסוקים: "הן עם אחד ושפה אחת לכולם... ומשם הפיצם ה'" (פרק יא-ו, ט)

וכתב רש"י (מהמד"ר): וכי איזו קשה של דור המבול או של דור הפלגה: אלו [=דור המבול] לא פשטו יד בעיקר ואלו [=דור הפלגה] פשטו יד בעיקר להלחם בו, ואלו נשטפו, ואלו לא נאבדו מן העולם!! אלא שדור המבול היו גזלנים והיתה מריבה ביניהם לכך נאבדו. ואלו היו נוהגים אהבה ואחדות ביניהם שנאמר שפה אחת ודברים אחדים. למדת ששנאוי המחלוקת וגדול השלוש.

הגרא"א דסלר זצ"ל כתב (בספרו **מכתב מאלוהיו** ח"ג) על הכח הכביר שיש ברצון המאוחד של בני אדם. רואים אנו זאת מדור הפלגה שאם כל האנושות מתאגדת ומתאחדת. אך ורק כדי להשיג כל טוב העולם הזה, ואף כדי לפרוק עול מלכות שמים, ניתן להם ע"י הבורא הכח והיכולת לכך, וכפי שנאמר "הן עם אחד ושפה אחת לכולם... ועתה לא יבצר מהם כל אשר יזמו לעשות!" ואז אורבת בזה סכנה לתכלית הבריאה, ולכן הפיצם ה'.

ומוסיף הרב דסלר, שמה שרואים פעמים הרבה שאין רצונו של אדם מתגשם, אין זאת אלא משום שרצונותיהם של אחרים מתנגדים לרצונו, אבל אילו כל בני אדם היו מאוחדים בשאיפה אחת, לא היה דבר עומד בפני רצונם. לכן גזר ה' שלעולם לא יוכלו כל בני אדם להתאגד שלא לשם שמים: "הבה נרדה ונבלה שם שפתם"... לא יכול להיות אחדות ושלוש של קיימא בין האומות.

לעומת זאת כאשר "יעשו כולם אגודה אחת לעשות רצון ה' בלבב שלם" - רק אז יהיה שלום בעולם. **הגה"צ רבי חיים פרידלנדר** זצ"ל היה אומר, כי מהותו של כלל ישראל, גם אם מעלתו היא באחדות, מ"מ אינו בדוקא על דרך שיויון. שכן יש כהנים, לוויים, ת"ח, ויש פשוטי עם, כפי שאמרו חז"ל (ויק"ר ל-ג) שזה רמוז בד' מינים. וע"י אחדותם כאחד מכפרים זה על זה, כי כל אחד הוא חלק מהכלל, ומועיל לכלל.

הכלי יקר מעיר כי שנת השמיטה אשר בה אין בעלות על תבואת השדה והכרם, שנה שבה העשיר והרש שוים בקיומו של הפסוק "והיתה שבת הארץ לכם לאכלה לך ולעבדך ולאמתך ולשכירך ולתושבך הגרים עמך".

שנה זו היא הגורמת לאחדות ולשלוש שכן ריב מצוי כאשר "זה אומר כולה שלי וזה אומר כולה שלי". לא כן בשנת השמיטה. בכך באה לידי ביטוי נאדר בקודש מצות ה"הקהל" שנצטוו ישראל "מקץ שבע שנים במועד שנת השמיטה בחג הסיכות".

"לשמור על רוח האחדות..."

בתשרי תרפ"ה נבחר הרכב חדש ל"וועד הקהילה" דפוניבז' עם התכנס הועד החדש לישיבתו הראשונה ביקש הגאב"ד הגאון רבי **יוסף שלמה כהנמן** זצ"ל בדברי ברכתו לשמור על רוח האחדות ולהמנע מפירוד לבבות באשר "יש בה ערובה טובה להצלחת הפעולות המעשיות של קהילתנו".

ואכן במהלך חודשי החורף הבאים נוכחו אנשי ועד הקהילה לראות עד כמה צדק הרב דמתא, הוא הרב מפוניבז', כשתבע מהם לשמור על האחדות, כי רק בכוחם המאוחד יכלו לעמוד כנגד אותה כנופיה של בריונים מאנשי הצבא שהשתוללו בחוצות העיר והתכוונו לזרוע הרס בבתי המסחר היהודים וע"י האחדות הצליחו לגבור עליהם... **הרב מפוניבז'**

ומי כעמך ישראל

בין איש לרעהו – סיפורים בני זמננו

סיפור בשתי דמויות

הדמות הראשונה עמדה להשיא את אחד מבניה, ואז אמרתי לעצמי: קשה לך להגיע לחתונה, זה כרוך בטיסה למדינה אחרת, בהוצאות רבות, בהקדשת זמן ומאמץ. אבל הכל כדאי! הפעם אוכל להפתיע אותו ולהוכיח לו את הכרת-טובתי, זה שווה!

התייעצתי עם רעייתי שתחי', אשר הבינה עד כמה חשוב הדבר לליבי והיא דחפה אותי להוציא את התוכנית לפועל.

כאשר התקרבותי - בלב פועם ונרגש - לאולם החתונות חלפה בראשי המחשבה: 'אבל תיקח בחשבון שאתה כאן לא בן-יחיד. יגיעו עוד מאות רבות לשמוח ולברך את הדמות המכובדת!'

אבל באמת שלא היו לי ציפיות מיוחדות. רק רציתי לאחל לו מזל-טוב, לברך אותו בשפע-טוב ושיידע שטרחתי טרחה מרובה להגיע ממרחקים על מנת להכיר לו מעט טובה. נכנסתי לאולם, איתרתי אותו וניגשתי אליו ביד מושטת ובמאור-פנים גלוי.

הוא אפילו לא ראה אותי.

אולי היד שלו הושטה בתנועה טכנית קדימה, אבל המוח והלב שלו היו טרודים לגמרי. הוא שוחח עם בניו בקשר לאיזה ענין שקשור לתזמורת.

טוב, הנחתי לו.

חלפו כמה דקות. הוא כבר התמקם בצד אחר של האולם. ניגשתי אליו שוב, אך כמעשהו בראשונה כן באחרונה. לא זוכר מה הטריד אותו הפעם, אך שוב לא זכיתי שהוא יביט בפני האורח שבא מרחוק. כעבור זמן ניסיתי בשלישית, אלא שהפעם הוא כבר היה טרוד בוויכוח עם מישהו, עד שחששתי שרוב ספינותיו טבעו ביים...

תכל'ס. לא הייתי מאושר מ"היחס החם" לו זכיתי, אך אמרתי "גם זו לטובה". קמתי והלכתי וכעבור זמן נשכח ממני הכל.

* * *

חלפו מאז שנים ויום אחד נחרדתי: הזוג שהתחתן באותו ערב לא זכה לזש"ק, ונבהלתי לחשוב אולי בשלי הסער הזה? מיד פניתי בתחינה לבורא-עולם שיפקוד אותם לטובה, ושחלילה לא ייענש שום אדם בסיבתי.

וברוך השם - הם אכן נפקדו וזאת בתום שבע שנות נישואים. מזל טוב!

הסיפור הבא הגיע אלינו בלב-דומע-ושמח מבעל המעשה שיחיל. כל מילה בו אמת, והוא חותם עליו בשמו המלא. מסיבות מובנות החלטנו שלא לחשוף את השם.

על מנת שהקורא יחוש את הסיפור ברושם המלא שלו, אנסה תחילה להציב בפניו שתי דמויות.

דמות ראשונה: אדם מכובד, ת"ח וירא-שמים, תופס משרה תורנית נחשקת והינו דמות מרכזית אשר קולה נשמע בבואה אל הקודש בכל נושא וענין. דעתו מוצקת וידיו עסוקות במעשי-חסד בכל כוחו ולמעלה מכך. גם העזר-כנגדו כיוצא בו. הוריו, ולמעלה בקודש, כולם משועי-ארץ אשר זכו לתורה וגדולה על שולחנם.

דמות שניה: ילד יתום, אשר זכה להיות נע-ונד מעיר לעיר, וממוסד למוסד. מטבע הדברים משפחות רבות מקרבות אותו. בין הדמויות שקירבו אותו הייתה הדמות הראשונה המתוארת לעיל. היתום היה מוזמן לשבתות בביתו, ומעבר למזון הפיזי גם סעד בעל-הבית את האורח במזון רוחני, בהדרכה לחיים, וכו'.

וכעת לגוף המעשה.

* * *

למי שעדיין לא קישר, הדמות השנייה זה אנוכי הקטן.

הימים והשנים חלפו, והקב"ה עזר לי להקים בית ומשפחה. מאותו רגע ניסיתי לשכוח את העבר, ולשמוח בהווה. אך כמובן שבשכחת העבר לא כלולים כל היקרים שעמדו לצדי בשעת דוחקי. ידעתי שלעולם לא שייך להחזיר טובה לאלו שהיטיבו עימי, אך שלכל-הפחות ידעו עד כמה אני רוצה להחזיר להם טובה!

התחושה הזו כל-כך עטפה אותי, עד שפירשתי שזו הכוונה "אסיר" תודה, כלומר שאתה מרגיש נתון בבית-האסורים מפני שאין לך אפשרות להחזיר את הטובה שאתה כל-כך רוצה להחזיר לכולם - - -

אבל יום אחד נפלה לפתחי ההזדמנות!

* * *

**היית מעורב בסיפור שקשור לבין אדם לחבירו? שמעת ממקור ראשון?
ספר לנו עכשיו! פקס: 077-7671812 דוא"ל: ahavemet@012.net.il**